

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

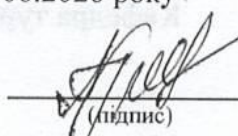
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
**ВК8. ТУРИСТИЧНО-ПРИРОДНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНІВ
УКРАЇНИ**
(вибірковий)

Спеціальність	242 Туризм і рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник:

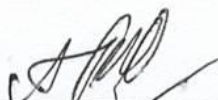

(підпис)

Володимир ОНОПРІЄНКО, д.пед.н., професор
(ім'я ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року Завідувач кафедри <u>Олександр КОВАЛЕНКО</u> (ім'я ПРІЗВИЩЕ)
--	--

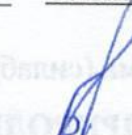
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

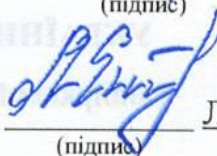
Олександр КОВАЛЕНКО
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується ОП

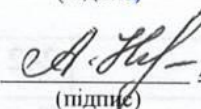

(підпис)

Наталія БОЛГОВА
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Лариса ЄПІК (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія Барановська
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Туристично-природничий потенціал регіонів України		
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму		
3	Статус ОК	Вибірковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	-		
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	ОПП Туризм Спеціальність 242 Туризм і рекреація		
6	Рівень НРК	6		
7	Семестр та тривалість вивчення	VI семестр, 15 тижнів (денна форма навчання) VII семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання) IX семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання)		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання		Самостійна робота денна/заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		30/-	30/2	
10	Мова навчання	українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор кафедри туризму ауд. 211e		
12	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net		
13	Загальний опис освітнього компонента	ОК присвячений вивченню унікальних природно-рекреаційних ресурсів, ландшафтів та заповідних об'єктів у розрізі різних регіонів України. Здобувачі вчаться аналізувати просторові особливості формування регіональних туристичних ринків та оцінювати перспективи розвитку екологічного, оздоровчого й активного туризму.		
14	Мета освітнього компонента	Метою вивчення ОК є формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо структури й територіального розподілу природно-рекреаційних ресурсів України та набуття практичних навичок їхнього ефективного й безпечного залучення до процесу створення регіональних туристичних продуктів.		
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні		
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ШІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету		
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5831		
18	Ключові слова	Природно-рекреаційні ресурси України, туристичний потенціал регіонів, екологічний туризм, заповідні об'єкти, регіональний туристичний продукт.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН ₄	ПРН ₅	ПРН ₇	ПРН ₂₄	
ДРН 1. Пояснювати геопросторові особливості організації рекреаційно-туристичного простору регіонів України, аналізуючи територіальну структуру розміщення природно-заповідних, курортних та ландшафтних зон.	x				Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань.
ДРН 2. Проводити комплексний аналіз та якісно-кількісну оцінку природно-рекреаційного потенціалу визначеної території України з метою визначення перспектив його раціонального використання в індустрії туризму.		x			
ДРН 3. Розробляти, обґрунтовувати стратегії просування та алгоритми реалізації екологічно безпечних регіональних туристичних продуктів на основі ефективного залучення природного потенціалу дестинації.			x		
ДРН 4. Критично оцінювати вплив глобальних кліматичних та соціальних трансформацій на природні ресурси України, а також застосовувати цифрові інструменти для вирішення комплексних проблем сталого розвитку дестинацій.				x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. <i>денна/заочна форма навчання</i>		Сам. роб.	Реком. літ-ра
	Аудитор. робота			
	Лк	П.з.		
Тема 1. Зелений туризм в Україні та його місце в системі загального туризму. 1.1. Основні поняття та концепції зеленого туризму. 1.2. Ресурсний потенціал регіонів для реалізації зеленого туризму. 1.3. Форми організації відпочинку на природі.	4	4/2	12/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-16
Тема 2. Організаційно-законодавче забезпечення зеленого туризму в Україні. 2.1. Закон України «Про туризм». 2.2. Зелений туризм як вид підсобної діяльності.	2	2	11/19	2, 5, 7, 9, 11-16

2.3. Мале туристично-готельне підприємництво як основний вид діяльності сфери зеленого туризму у курортно-рекреаційних районах держави.				
Тема 3. Європейський досвід організації зеленого туризму. 3.1. Міжнародна категоризація агорекреаційного сервісу згідно з концепцією «Break& Breakfast» 3.2. Підходи до організації зеленого туризму у країнах ЄС. 3.3. Інформаційні технології просування та збуту європейського агорекреаційного продукту в умовах глобалізації туристичного ринку.	4	4	11/18	1, 3, 4, 6, 11-16
Тема 4. Особливості організації та використання у зеленому туризмі туристично-природничих ресурсів. 4.1. Організація зеленого туризму. 4.2. Основні вимоги щодо облаштування природничих територій для прийому туристів. 4.3. Стандартизація та сертифікація у зеленому туризмі.	4	4	11/19	5, 8, 10, 11-16
Тема 5. Формування туристично-природничих рекреаційних комплексів, районування, природокористування й охорона природи. 5.1. Теоретичні основи формування та функціонування туристично-природничих рекреаційних комплексів. 5.2. Рекреаційне природокористування й охорона природи. 5.3. Правове регулювання природоохоронної діяльності в Україні	4	4	11/18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-16
Тема 6. Особливо охоронні природні території (ООПТ) як ресурс зеленого туризму регіонів України. 6.1. Біосферні заповідники. Природні заповідники. 6.2. Національні природні парки. Регіональні ландшафтні парки. 6.3. Державні заказники. Ботанічні сади. Зоологічні парки. Парки пам'ятки садово-паркового мистецтва.	4	4	11/19	2, 5, 7, 9, 11-16
Тема 7. Туристський продукт ООПТ та його формування. 7.1. Послуги надавані ООПТ в сфері зеленого туризму. 7.2. Інформаційне обслуговування відвідувачів та послуги гідів. 7.3. Облаштованість території. Забезпечення безпеки відвідувачів.	4	6/1	11/18	1, 3, 4, 6, 10, 11-16
Тема 8. Правила техніки безпеки під час турів зеленого туризму та екскурсій. 8.1. Техніка безпеки та правила поведінки у лісі, на воді, в горах. 8.2. Техніка безпеки на транспорті.	4	6/1	12/19	4, 5, 8, 10, 11-16
Всього за семестр	30/-	30/2	90/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кільк. годин денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кільк. годин денна/заочна
ДРН 1. Пояснювати геопросторові особливості організації рекреаційно-туристичного простору регіонів України, аналізуючи територіальну структуру розміщення природно-заповідних, курортних та ландшафтних зон.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем. Проведення практичних робіт (виконання завдань)	60/ 2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання рефератів або виконання	90/ 148

ДРН 2. Проводити комплексний аналіз та якісно-кількісну оцінку природно-рекреаційного потенціалу визначеної території України з метою визначення перспектив його раціонального використання в індустрії туризму.	відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.		індивідуального завдання (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також реферату або індивідуального завдання.	
ДРН 3. Розробляти, обґрунтовувати стратегії просування та алгоритми реалізації екологічно безпечних регіональних туристичних продуктів на основі ефективного залучення природного потенціалу дестинації.				
ДРН 4. Критично оцінювати вплив глобальних кліматичних та соціальних трансформацій на природні ресурси України, а також застосовувати цифрові інструменти для вирішення комплексних проблем сталого розвитку дестинацій.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	12 балів / 12%	Протягом 11-13 тижнів

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усний захист практичних	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8 балів
	Практична	Робота	Робота виконана з	Робота виконана

робіт (на всі пз модуля)	робота не виконана	виконана зі значними помилками та незахищена	незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 12 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-11 балів	12 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення рефератів або індивідуальних завдань	Протягом 1 тижня після виконання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов’язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Віндюк В. А., Гурова Д. Д., Корнієнко О. М. Рекреалогія та курортна справа : навчальний посібник для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», «Туризм». Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 268 с.
2. Монастирський В. Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. Львів : ННБК «АТБ», 2022. 200 с.
3. Покоłodна М. М. Туристські ресурси України : підручник / М. М. Покоłodна, Т. В. Гордієнко, І. Л. Полчанінова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. 222 с.
4. Рутинський М. Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 160 с.
5. Скрипнік Н. Рекреаційна географія. Навчальний посібник. Київ : Видавництво Центр навчальної літератури. 2022. 296 с.
6. Торяник В. М., Сардак С. Е. Джинджоян В. В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В. О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
7. Уварова Г. Ш., Мелько Л. Ф. Туристичне країнознавство : навч. посіб. Київ : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2022. 410 с.
8. Україна на світовому ринку туристичних послуг : сучасний стан та перспективи розвитку / М. В. Сідоров, О. Є. Юрченко, С. О. Юрченко. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 256 с.
9. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2024. 312 с.
10. Ярмоєнко С. Г. Туристичні ресурси України : навч. посіб. Одес. нац. екон. ун-т. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2023. 472 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Онопрієнко В. П. Туристично-природничий потенціал регіонів України. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів спеціальності «Туризм і рекреація», денної та заочної форми здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр». Суми, 2026. 46 с.

6.1.3. Інші джерела

12. Скляр В.Г., Тихонова О.М., Кирильчук К.С., Клименко А.О., Онопрієнко В.П., Бондарева Л.М., Троцька С.С., Клименко Ю.О. Вивчення фіторізноманіття долини річки Сироватка з перспективою використання її Природних комплексів в екологічному туризмі. Серія «Агрономія і біологія», вип. 3 (45), 2022, С. 45-51.
13. Онопрієнко В. П. Інтеграція туризмознавчих концепцій та психологічних засад у науково-методичному забезпеченні активного відпочинку. Наукові записки УДУ ім. М.П. Драгоманова.2025. Випуск №162. С.74-85. <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.08>

6.2. Додаткові джерела

14. Закон України «Про Туризм» № 324/95-вр від 11.02.2015 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
15. Офіційний сайт Державного агентства з розвитку туризму. Офіційний сайт. URL : <https://www.tourism.gov.ua>
16. Україна. 500 чарівних куточків, які варто відвідати. Путівник / Укл. Т. Лагунова. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2024. 416 с.